

RTU prorektors: Jaunajai valdībai jāīsteno augstākās izglītības reforma

Artūrs Zeps, Rīgas Tehniskās universitātes attīstības prorektors. 10. janvāris 2019.

Jaunajai valdībai būtu jāīsteno augstākās izglītības reforma, savukārt valdības deklarācijā augstākā izglītība un zinātne jāpasludina par prioritāti, tā apliecinot savu ieinteresētību gudras un konkurētspējīgas nācīgas veidošanā un Latvijas tautsaimniecības attīstībā, uzskata Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) attīstības prorektors **Artūrs Zeps**.

Līdz šim vēl neviena valdība augstāko izglītību un zinātnei nav izvirzījusi par galveno prioritāti, tāpēc likumsakarīgi, ka šajās jomās kavējas nepieciešamās strukturālās pārmaiņas un papildu finansiālais atbalsts.

Viens no būtiskiem risinājumiem ir augstskolu koncentrācija un ciešāka sadarbība, tā ietaupot studiju un zinātniskā procesa, cilvēkresursu un infrastruktūras izmaksas. Koncentrācija nenozīmē augstskolu automātisku apvienošanu, bet tādas sistēmas izveidi, lai augstskolas cita ar citu ciešāk sadarbotos, tā koncentrējot resursus kopējiem projektiem, jo Latvijā nav ne tik daudz finanšu, ne cilvēku resursu, lai atļautos tos izkaisīt dažādās augstskolās. No augstskolu sadarbības ir tieši atkarīga arī to kapacitātes stiprināšana, uzskata Zeps.

Otrs svarīgais jautājums – jādombā, kas notiks pēc 2020. gada, kad beigsies ES fondu finansējums. Tāpēc, plānojot valsts budžetu, lielāks finansējums jāparedz augstākajai izglītībai un zinātnei ne tikai tiešajai darbībai, bet arī attīstībai, ko patlaban sedz ES. Finansējuma apjoms un tā palielinājums ir tieši atkarīgs no augstākās izglītības sistēmas reorganizācijas, jo bez tās nevar nodrošināt ieguldītās naudas efektīvāku un lietderīgu izmantošanu.

Nozīmīgs valdības uzdevums būs arī zinātnes un inovāciju sistēmas pilnveide, radot ilgtermiņā darboties spējīgu sistēmu, kas sniedz atbalsta mehānismus radošu cilvēku attīstībai, jaunu produktu izstrādei un augsti tehnoloģisku uzņēmumu radīšanai. Zeps aicina turpināt jau iesākto Latvijas inovāciju un tehnoloģiju atbalsta fonda izveidi, lai vienkopus koncentrētu gan finansējumu, gan arī izstrādātu vienotu redzējumu par inovācijas sistēmu un tās attīstību Latvijā.

RTU prorektors iesaka arī strādāt pie augstākās izglītības salāgošanas ar tautsaimniecības vajadzībām, jo tikai tautsaimniecības attīstība veicinās arī valsts un tās cilvēku labklājību. Prognozes liecina, ka tuvākajos gados darba tirgū akūti trūks inženieru un augsto tehnoloģiju speciālistu, tāpēc ir jārisina jautājums, kā jau skolas solā bērnus ieinteresēt eksaktajās un dabas zinātnēs un kā skolēniem pilnvērtīgi mācīt matemātiku, ķīmiju, fiziku, lai viņi varētu studēt eksaktās, dabaszinātnes un inženierzinātnes.

Adrese: <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/latvija/rtu-prorektors-jaunajai-valdibai-jaisteno-augstakas-izglitibas-reforma-14212208>